

گزیده‌ای

از کتابهای لاتینی

خریداری شده

● سید محمود مرعشی نجفی

می‌گردد؛ از جمله کتاب القانون ابن سینا؛ نزهة المشتاق ادربی در جغرافیا؛ تحریر اقلیدس خواجه نصیرالدین طوسی با متن عربی که به ترتیب در سالهای ۱۵۹۳ و ۱۵۹۲ و ۱۵۹۴ میلادی در چاپخانه برادران مدیچی در رُم ایتالیا چاپ شده است که ارزش آنها کمتر از نسخه‌های خطی نفیس نیست. از دیگر داراییهای گنجینه کتابهای لاتینی، نخستین کتابهای چاپ‌شده فارسی، ترکی و عربی است که در کشورهای ایران، ترکیه، هند، ایتالیا، هلند، آلمان، فرانسه، انگلستان، اسپانیا، اتریش، سوئیس، روسیه، سوریه، مصر و دیگر کشورها به چاپ رسیده است.^۱

برآنیم تا گهگاه گزیده‌ای از کتابهای چاپی لاتینی را که معمولاً از خارج کشور خریداری می‌شوند، یا در پی تفاهمنامه‌های موجود از مراکز فرهنگی و کتابخانه‌های

۱. به یاری خداوند، در نظر است فهرستی از این‌گونه کتابهای چاپی کهن نفیس که در این کتابخانه بزرگ موجود می‌باشد، در آینده‌ای نه‌چندان دور تهیه و منتشر سازیم. ضمناً گنجینه ویژه‌ای برای نمایش برخی از این‌گونه کتابهای نفیس در نظر گرفته شده و در آن ۱۴۲ جلد کتاب کهن و نفیس چاپی به نمایش گذاشته شده است.

بخش اول

کتابخانه بزرگ و گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی رحمته از نظر شمارگان نسخه‌های خطی نفیس، نخستین کتابخانه کشور، و سومین کتابخانه جهان اسلام به‌شمار می‌آید. همه‌روزه شماری بسیار از اسلام‌شناسان خارجی و پژوهشگران داخلی، از منابع و ذخایر ارزشمند این فرهنگستان عظیم اسلامی بهره‌مند می‌شوند.

در گنجینه نسخه‌های خطی آن، افزون بر ۶۵۰۰۰ عنوان نسخه خطی نفیس اسلامی در ۳۵۰۰۰ جلد وجود دارد که برخی از آنها بی‌همتا و از ارزش بسیار برخوردارند. همچنین صدها هزار جلد کتاب به زبانهای فارسی، عربی، ترکی، اردو، تاتاری، مالایی و ... از دیگر موجودیهای آن است. جز مجموعه‌های یادشده، دهها هزار جلد کتاب چاپی لاتینی به بیش از چهل زبان خارجی در این کتابخانه بزرگ موجود است که سابقه چاپ تعدادی از آنها به پنج سده قبل باز

Documents, Lucknow: Indian Council of Conservation Institutes, 1997.

12. Agrawal, O. P. & Nimisha Pathak, *Biodeterioration of Ethnological objects*, Lucknow: Indian Conservation Institute, No date.
13. Agrawal, O. P. & Shashi Dhawan & Fauzia Shaheen, *Deterioration of Wooden Objects by Insects*, Lucknow: National Research Laboratory for Conservation of Cultural Property, 1990.
14. Agrawal, O. P. & Shashi Dhawan & K.L. Garg, *Microbial Deterioration of Paintings: A Review*, Lucknow: INTACH Conservation Centre, 1989.
15. Agrawal, O. P. & Shashi Dhawan & K.L. Garg, *Microbial Deterioration of Wooden Materials: A Review*, Lucknow: INTACH Indian Conservation Institute, 1990.
16. Agrawal, O. P. & S.N. Sinha, *Manuscripts, Books, Archival and Alike Material in India Conservation Status and Needs*, Lucknow: INTACH, Indian Conservation Institute, No date.
17. Agrawal, O. P. & Usha Agrawal, *Restoration of Indian Art*, Lucknow: INTACH Conservation Centre, 1988, Vol. 1.
18. Agrawal, Usha, *Directory of Museums in India*, New Delhi: Sundeep Prakshan, 2000.
19. Al - Kalbi, Hisām Ibn Muhammad, *Gamhart An - Nasab das Genealo - gische werk*, Werner Caskel, Leiden: E. J. Brill, 1966, 2 vols.
20. Al - Toma, Adnan Jawad, *Die Arabischen Handschriften der Universitätsbibliothek Marburg*, Marburg: Universitätsbibliothek Marburg, 1979.
21. Amir Arjomand, Kamran, *Katalog der Bibliothek des Schiitischen Schrifttums im Orientalischen Seminar der Universität zu Köln*, München. New York. London & Paris: K. G. Saur, 1996. 6 vols.

بزرگ خارجی^۱ رایگان دریافت می‌گردند، معرفی کنیم تا مورد استفاده پژوهشگران قرار گیرد.

این کتابها معمولاً از ناشران بزرگ خارج کشور خریداری می‌گردند؛ از جمله مؤسسه «بریل»، در لیدن هلند که دوستان سال است کتاب منتشر می‌کند؛ مؤسسه الفرقان، در لندن؛ مؤسسه تاریخ علوم اسلامی، در فرانکفورت آلمان، به مدیریت پروفیسور فواد سزگین.

1. Abid, Mouna, *El Islamismo y su Reflejo*, Madrid: Agencia Española de Cooperación Internacional, 2000.
2. Accademia Nazionale dei Lincei, *Catalogo Generale delle Pubblicazioni*, Roma: Accademia Nazionale dei Lincei, 1994.
3. Agrawal, O. P., *Conservation In the Tropics*, Rome: International Center for Conservation, 1972.
4. Agrawal, O. P., *Conservation of Manuscripts and Documents*, Lucknow: Indian Conservation Institute, 1992.
5. Agrawal, O. P., *Conservation of Wall Paintings in India - Achievements and Problems*, Lucknow: Indian Conservation Institute, 1995.
6. Agrawal, O. P., *Examination and Conservation of Wall Paintings of Sheesh Mahal, Nagaur*, Lucknow: Intach Conservation Centre, 1989.
7. Agrawal, O. P., *Paintings in the St. Aloysius Chapel - A new Life*, Lucknow: Indian Conservation Institute, 1994.
8. Agrawal, O. P., *Preservation of Art Objects and Library Materials*, New Delhi: National Book Trust India, 1993.
9. Agrawal, O. P., *Removal of Plants and Trees From Historic Buildings*, Lucknow: Indian Conservation Institute, 1994.
10. Agrawal, O. P., *Wall Paintings of India: A Historical Perspective*, Lucknow: INTACH Conservation Centre, 1989.
11. Agrawal, O. P. & Mandana Barkeshli, *Conservation of Books, Manuscripts and Paper*

۱. این کتابخانه بزرگ با بیش از چهارصد مرکز فرهنگی و کتابخانه در جهان ارتباط فعال دارد و با بیشتر این مراکز تفاهنامه‌هایی امضا شده است که مواد کتابخانه‌ای چاپ شده در آن کشورها را با انتشارات این کتابخانه بزرگ و دیگر منشورات چاپ شده در کشورمان، پایاپای مبادله می‌نمایند.

34. Dammen Mc Auliffe, Jane, *Encyclopaedia of the Qurān*, Leiden. Boston. Köln: Brill, 2001 - 2002, 2 vols: A - I.^۲
35. Darwish, Mahmud, *Once Astros*, Madrid: Agencia Espanola de Cooperacion Internacional, 2000.
36. De Hamel, Christopher, *A History of Illuminated Manuscripts*, London: Phaidon Press, 1994.
37. Deroche, Francois, *Catalogue des Manuscrits Arabes*, Paris: Bibliotheque Nationale, 1983, Vol. 1.
38. Deroche, Francois, *Manuel de Codicologie des Manuscrits en Ecriture Arabe*, Paris: Bibliotheque de France, 2000.
39. Deroche, Francois & Adam Gacek & Jan Just Witkam, *Manuscripts of the Middle East (Journal)*, Leiden: Ter Lugt Press, 1986 - 1994, 6 vols.
40. Ecole partique des hautes etudes Sciences historiques et philologiques, *Journees de Codicologie et de Paleographie des Manuscrits du Moyen - Orient*, Paris: Bibliotheque National de France, 1994.^۳
41. Falaturi, Abdoldjavad, *Katalog der Bibliothek des schiitischen Schrifttums im Orientalischen Seminar der Universität zu Köln*, München. New York. London & Paris: K. G. Saur, 1988.
42. Falchetti, Antonia, *The Ambrosiana Gallery*, Vicenza: Neri Pozza Editore, 1986.
43. Franke, Patrick, *Begegnung Mit Khidr: Quellenstudien Zum Imaginären im*
22. Amoretti, Biancamaria Scarcia, *Oriente Moderno*, Roma: Istituto Per L' Oriente, 1998.
23. Arnzen, Rüdiger, *Abūl - Abbās an - Nayrizis Exzerpte aus (Ps. - ?) Simplicius' Kommentar zu den Definitionen, Postulaten und Axiomen in Euclids Elementa I*, Köln & Essen: rüdiger Arnzen, 2002.^۱
24. Ash, Lee & William G. Miller, *Subject Collections (Seventh Edition)*, New Jersey: R. R. Bowker, 1993, 2 vols.
25. Ausgabe, Dritte, *Handbuch der Bibliotheken Bundesrepublik Deutschland Österreich Schweiz*, München. New providence. London. Paris: K. G. Saur, 1993.
26. Besterman, Theodore, *A World Bibliography of Bibliographies*, Fourth edition, Lausanne: Societas Bibliographica, 1966, 5 vols.
27. Bowker, *American Library Directory 1993 (46 RD Edition)*, New Jersey: Bowker, 1993, 2 vols.
28. Bowker, *American Library Directory 2000 - 2001 (53 RD Edition)*, New Jersey: Bowker, 2000, 2 vols.
29. Burnham, Mary & Regina Goldman Grossman & Nina R. Thompson, *The Cumulative Book Index*, New York: The H. W. Wilson Co., 1945 - 1951, 3 vols.
30. Busse, Heribert, *Untersuchungen Zum Islamischen Kanzleiwesen*, Kairo: Kommissionsverlag Sirovic Bookshop, 1959.
31. Castañón' Luz Garcia, *El Realismo Social del Relato Marroqui Contemporaneo*, Madrid: Agencia Española de Cooperacion Internacional, 2000.
32. *Cataloging & Calssification Quarterly*, New York: The Haworth Information Press, 1971 - 2002, 31 vols.
33. Collins, Nina L., *The Library in Alexandria and the Bible in Greek*, Leiden. Boston. Köln: Brill, 2000.

۱. این کتاب که تفسیر ابوالعباس نیریزی بر عناصر اقلیدس است، اصل آن عربی، و به وسیله دکتر رودیگر آرنزن به آلمانی ترجمه شده و نسخه نفیس کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) با رمز Q، یکی از دو نسخه‌ای بوده است که تحقیق و ترجمه کتاب یادشده با آن انجام پذیرفته و در صفحه XV شرح آن آمده است.

۲. از این دائرةالمعارف قرآنی همین دو جلد تا کنون به وسیله انتشارات مؤسسه بزرگ بریل چاپ شده و بقیه مجلدات آن به تدریج چاپ و منتشر می‌شود.

۳. این کتاب به صورت جزوه جزوه انتشار می‌یابد.

56. *Liber* (The Journal of European Research Libraries), Munich: K. G. Saur, 1990 - 2002, 12 vols.
57. *Libri* (International Journal of Libraries and Information Services), Munich: K. G. Saur, 1950 - 2002, 52 vols.
58. Liebaers, Herman & Marc Walckiers, *Library Automation and Networking - New Tools For a New Identity*, München. London. New York & Paris: K. G. Saur, 1991.
59. Lings, Martin, *The Quran*, London: British Library by the World of Islam Publishing Company Ltd, 1976.
60. Lings, Martin, *The Quranic Art of Calligraphy and Illumination*, London: World of Islam Festival Trust, 1976.
61. Löfgren, Oscar & Renato Traini, *Catalogue of the Arabic Manuscripts in the Biblioteca Ambrosiana*, Vicenza: Neri Pozza Editore, 1975 - 1995, 3 vols.
62. Losty, Jeremiah P., *The Art of the Book in India*, London: The British Library, 1982.
63. *Manuscripta Orientalia* (International Journal for Oriental Manuscript Research), St. Petersburg: Russian Academy of Sciences, The Institute of Oriental Studies, St. Petersburg Branch, 1995 - 2002, 8 vols.
64. Masso, Jaume & Torrents & Jordi Rubio & Balaguer, *Catàleg dels Manuscrits de la Biblioteca de Catalunya*, Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 1989, Vol. 1.
65. Mentre, Mireille, *Illuminated Manuscripts of Medieval Spain*, London: Thames & Hudson, 1996.
66. *Microform & Imaging Review*, New York: United Nations Publications, 1972 - 2003, 32 vols.
67. Ministerio da Cultura, *A Torri do Tombo: Na Viragem do Milenio*, Lisboa: Ministerio da Cultura, 2001.
- Traditionellen*, Beirut: Kommisson bei Franz Steiner Verlag Stuttgart, 2000.
44. Gacek, Adam, *Arabic Lithographed Books In the Islamic Studies Library, Mc Gill University*, Montreal: Mc Gill University Library, 1996.
45. Gacek, Adam, *Arabic Manuscripts In the Libraries of Mc Gill University, Union Catalogue*, Montreal: Mc Gill University Libraries, 1991.
46. Geddes, C. L., *Guide to Reference Books for Islamic Studies*, Denver: American Institute of Islamic Studies, 1985.
47. Gothosk, P. B., *General Catalogue of the Library of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society*, Bombay: Society's Library, Town Hall, 1922.
48. Grohmann, Adolf, *Arabic Papyri in the Egyptian Library*, Cairo: Egyptian Library Press, 1936, 2 vols.
49. Grolier, *Encyclopedia of Knowledge*, Danbury: Grolier Incorporated, No date, 20 vols.
50. Hillenbrand, Robert, *Persian Painting: From the Mongols to the Qajars*, London & New York: I. B. Tauris Publishers, 2000.
51. *IFLA Journal*, München: K. G. Saur, 1975 - 2002, 28 vols.
52. Jusani, Muhammad B. Hārit, *Ajbār Al - Fuqahā - wa - L - Muhadditin*, Madrid: Instituto de Cooperacion con el Mundo Arabe, 1992.
53. Kent, Allen, *Encyclopedia of Library and Information Science*, New York. Basel: Marcel Dekker Inc., 1968 - 2002, 72 vols.
54. K. G. Saur, *Bibliographie Religion und Philosophie Bibliography of Religion and Philosophy*, München. London. New York & Paris: K. G. Saur, 1992, 5 vols.
55. King, David A., *World - Maps for Finding the Direction and Distance to Mecca*, London & Leiden. Boston. Köln: Al - Furqan & Brill, 1999.

- Binding in the 18th Century*, Istanbul: L'Association Internationale de Bibliophilie, 1993.
81. Rashed, Roshdi, *Les Mathematiques Infinitesimales du IXe au XIe Siecle*, London: Al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1996/1416 A. H., 3 vols.
82. *Restaurator* (International Journal for the Preservation of Library and Archival Material), München: K. G. Saur, 1980 - 2002, 23 vols.
83. Roman, Stephan, *The Development of Islamic Library Collections in Western Europe and North America*, London & New York: Mansell, 1990.
84. Roper, G. J. & C. H. Bleaney, *Index Islamicus: A bibliography of Book*, London. Melbourne. Munich. New Providence: Bowker & Saur, 1988.
85. Roper, G. J. & C. H. Bleaney, *Index Islamicus: New Books*, London. Melbourne. Munich. New Providence: Bowker & Saur, 1997 - 1998, 6 vols.
86. R. R. Bowker, *Books in Print 1994 - 1995*, New Providence & New Jersey: R. R. Bowker, 1994 - 1995, 10 vols.
87. R. R. Bowker, *Books in Print 1996 - 1997*, New Providence & New Jersey: R. R. Bowker, 1996 - 1997, 9 vols.
88. R. R. Bowker, *Books in Series*, Fourth edition, New York & London: R. R. Bowker Company, 1985, 6 vols.
89. Savage, Nicholas & Gerald Beasley & Alison Shell & John Meriton Coast, *Early Printed Books 1478-1840*, London. Melbourne. Munich & New Jersey: Bowker - Saur, 1994 - 2001, 4 vols.
90. Schmitz, Barbara, *Islamic Manuscripts in the New York Public Library*, New York & Oxford: Oxford University Press & The New York Public Library, 1992.
68. Ministry of Higher Education, *Foreign Books Catalogue & Indexes*, Riyadh: Imam Muhammad Ibn Saud Islamic University Campys, 1992, 7 vols.
69. *Museums of the World* (8th revised & enlarged Edition), München: K. G. Saur, 2001, 2 vols.
70. Naficy, Hamid, *Iran Media Index*, Connecticut & London: Greenwood Press, 1984.
71. Najmabadi, Seyfeddin, *Die Persischen Handschriften der Universitätsbibliothek Heidelberg*, Heidelberg: Universitätsbibliothek Heidelberg, 1990.
72. Nasjonalbiblioteket, *Norsk Bokfortegnelse: The Norwegian National Bibliography*, Oslo: Nasjonalbiblioteket, 2002, 3 vols.
73. Nemeth, S. Katalin, *Ungarische Drucke und Hungarica 1480 - 1720*, München. New York. London & Paris: K. G. Saur, 1993, 4 vols.
74. *Nouvelles des Manuscrits du Moyen - Orient*, Toronto. Paris. London & Leiden: Realise en Cooperation Avec L'Institut de Recherche et d'Histoire des Textes, 1991 - 1996, 5 Numeros.
75. *Nuevos Ingresos de Manuscritos en La Biblioteca Nacional*, Madrid: Nacional Biblioteca, 1997.
76. Öhrnberg, Kaj, *The Offspring of Fatima: Dispersal and Rarnification*, Helsinki: Studia Orientalia, 1983.¹
77. Pareja, Felix Maria, *Catalogo de Publicaiones Periodicas de la Biblioteca Islamica*, Madrid: Agencia Espanola de Cooperacion Internacional, 2000.
78. Pereira, Juan Montabes, *Las Otras Elecciones: Los Procesos Y Sistemaes Electorales en el Magreb*, Madrid: Agencia Espanola de Cooperacion Internacional, 1999.
79. Poonawala, Ismail K., *Bibliography of Ismaili Literature*, California: Undena Publication, 1997.
80. Raby, Julian & Zeren Tanindi, *Turkish Book*

۱. این کتاب دربارهٔ سلالة مطهر فاطمة زهرا سلام الله علیها و در علم انساب است.

104. U. B. Göttingen, *Katalog der Zeitschriften und Serien (Bestand 1946 ff)*, Göttingen: U. B. Göttingen, 1968, 8 vols.
105. Williams, Ursula Sims, *Union Catalogue of Persian Serials & Newspapers in British Libraries*, London: Ithaca Press, 1985.
106. Wollschläger, Hans, *Bibliographie Zu den Biographischen Archiven Biographical Archives Bibliography*, München: K. G. Saur, 1998.
107. *World Guide to Libraries* (15th Edition), München: K. G. Saur, 2001, 2 vols.
108. *World Guide to Special Libraries* (5th Edition), München: K. G. Saur, 2001, 2 vols.
109. Yarshater, E., *A Bibliography of Pre - Islamic Persia*, London: Mansell, 1975.
110. Yarshater, Ehsan, *Encyclopaedia Iranica*, New York: Bibliotheca Persica Press, 2001, Vol. X.^۵
111. Zahedi, Ardeshir, *Bibliography of Iran*, Compiled by Geoffrey Handley Taylor, London: Bibliography of Iran, 1968.
112. Zenker, J. Th., *Bibliotheca Orientalis Manuel de Bibliographie Orientale*, Amsterdam: Oriental Press, 1966.
91. Sibai, Mohamed Makki, *Mosque Libraries: An Historical Study*, London & New York: Mansell Publishing Limited, 1987.
92. Smitshuijzen Abifares, Huda, *Arabic Typography: A Comprehensive Sourcebook*, London: Saqi Book, 2001.
93. *Stamps of the World 1993*, London & Ringwood: Stanley Gibbons Ltd, 1993, 2 vols.^۱
94. Stchoukine, Ivan, *Les Peintures des Manuscrits Safavis de 1502 a 1587*, Paris: Librairie Orientaliste Paul Geuthner, 1959.
95. Stone, Jeremy J., *Every Man Should Try: Adventurs of a Public Interest Activist*, New York: Public Affairs, 1999.^۲
96. Storey, C. A., *Persian Literature*, London: Luzac & Co., 1927 - 1972, 4 Section.
97. Strijp, Ruud, *Cultural Anthropology of the Middle East (A Bibliography)*, Leiden. New York & Köln: E. J. Brill, 1992, Vol. 1.
98. Sutton, L. P. Elwell, *Bibliographical Guide to Iran*, New Jersey: The Harvester Press. Sussex Barnes & Noble Books, 1983.
99. Tazi, Abdelhadi, *A Brief History of the International Relations of the Kingdom of Morocco*, Rabat: University Institute for Scientific Research, 1989.^۳
100. *The Directory of University Libraries in Europe*, London: Europa Publications, 2000.
101. The George Camp Keiser Library at the Middle East Institute, *Catalog of the Middle East Institute Library*, Boston: G. K. Hall & Co., 1994, 4 vols.
102. Thompson, Godfrey, *Planning and Design of Library Buildings* (Third Edition), Oxford: Butter Worth Architecture, 1991.
103. Türkiye Diyanet Vakfı, *İslām Ansiklopedisi*, Ankara & Istanbul: Türkiye Diyanet Vakfı, 1988 - 2002, 25 vols.^۴

۱. تصویر تمبر حضرت آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی (ره) که وزارت پست جمهوری اسلامی ایران، در سال ۱۳۷۰ش منتشر کرده، در جلد اول این کتاب، صفحه ۹۷۰، آمده است.

۲. این کتاب، همراه دست‌نوشته‌ای به خط مؤلف بر آن، و از سوی او به این‌جانب اهدا شده است.

۳. این کتاب از سوی مؤلف آن، همراه دست‌نوشته‌ای بر صفحه اول آن، به کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی (ره) اهدا شده است.

۴. از این دائرةالمعارف تاکنون ۲۵ جلد (از حرف «A» تا اواسط حرف «K») انتشار یافته و مجلدات دیگر به ترتیب آماده می‌شود و به چاپ می‌رسد.

۵. تاکنون بیش از ده جلد از این دائرةالمعارف منتشر شده است و این‌جانب نیز مقاله‌ای درباره پدر بزرگوارم حضرت آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی رحمته و کتابخانه بزرگ ایشان در آن نگاشته‌ام.